

HOOFDSTUK EEN

De deur

I

Drie. Dat is het nummer van je lot. Drie?

Ja, drie is mystiek. Drie staat in het midden van de mantra. Welke drie?

De eerste heeft donker haar. Hij is één stap verwijderd van roof en moord. Een demon heeft hem geteisterd. De naam van de demon is HERO Ï NE.

Welke demon is dat? Ik ken hem niet, zelfs niet uit sprookjes.

Hij probeerde te spreken, maar hij was zijn stem kwijt, de stem van het orakel, Sterrenslet, Hoer van de Winden, allebei waren ze weg; hij zag een kaart van nergens naar nergens fladderen, om en om en om in de luie duisternis. Erop grijsde een baviaan over de schouder van een jongeman met donker haar; zijn verontrustend menselijke vingers zaten zo diep in de hals van de jongeman dat de toppen in het vlees waren verdwenen. Toen hij nog eens goed keek zag de scherpschutter dat de baviaan een zweep in een van die klemmende, wurgende handen had. Het gezicht van de gekwelde leek verwrongen in stom afgrijzen.

De Gevangene, fluisterde de man in het zwart (die ooit iemand was geweest die de scherpschutter vertrouwde, iemand die Walter heette) genoeglijk. *Een tikje onplezierig, vind je niet? Een tikje onplezierig... een tikje onplezierig... een tikje ...*

De scherpschutter werd met een schok wakker, met zijn verminkte hand naar iets zwaaiend, ervan overtuigd dat ieder moment een van die monsterlijke schaaldieren uit de Westelijke Zee zich op hem zou storten, wanhopig vragend in die vreemde taal, terwijl het intussen zijn gezicht van zijn schedel scheurde. In plaats daarvan was het een zeevogel, die, aangetrokken door de glinstering van de ochtendzon op de knopen van zijn overhemd, met een angstige kreet weg zwenkte. Roland ging zitten.

Zijn hand bonkte erbarmelijk, eindeloos. Zijn rechtervoet deed hetzelfde. Zowel vingers als teen bleven maar volhouden dat ze er nog waren. De onderste helft van zijn overhemd was weg, wat er over was leek op een gerafeld vest. Hij had één stuk gebruikt om zijn hand te verbinden, een ander stuk om zijn voet te verbinden. *Ga weg*, zei hij tegen de ontbrekende delen van zijn lichaam. *Jullie zijn nu spookbeelden. Ga weg.*

Het hielp een beetje. Niet veel, maar een beetje. Het waren spookbeelden, oké, maar levensechte spookbeelden.

De scherpschutter at gedroogd vlees. Zijn mond moest er niet veel van hebben, zijn maag nog minder, maar hij hield vol. Toen hij het binnen had voelde hij zich wat sterker. Maar er was niet veel meer, hij was er bijna doorheen.

Toch moest er nog van alles gebeuren.

Hij kwam wankel overeind en keek om zich heen. Vogels zwenkten en doken, maar de wereld scheen alleen van hem en hen te zijn. De gedochten waren verdwenen. Misschien waren het nachtdieren. Misschien getijdedieren. Op het moment scheen het niets uit te maken. De zee was enorm, ze ontmoette de horizon op een nevelig, blauw punt dat onmogelijk vast te stellen was. Toen hij het in zich opnam, vergat de scherpschutter één langdurig moment zijn ellende. Hij had nog nooit zo'n watermassa gezien. Hij had er natuurlijk over gehoord, in sprookjes, had zich zelfs door zijn leermeesters – sommige, tenminste – laten verzekeren dat ze bestond, maar het werkelijk te zien, deze oneindigheid, deze verbluffende uitgestrektheid van water na jaren van kurkdroog land, was moeilijk te accepteren... moeilijk zelfs om te *zien*. Lange tijd keek hij ernaar, verrukt, zichzelf *dwingend* te

zien, zijn pijn van verwondering tijdelijk vergetend.

Maar het was ochtend en er moest nog van alles gebeuren.

Hij zocht naar het kaakbeen in zijn achterzak en tastte voorzichtig met de palm van zijn rechterhand, om te voorkomen dat hij het met de stompjes van zijn vingers zou raken. Als het er nog was zou het onophoudelijke snikken van die hand in gegil veranderen.

Het was er nog. Mooi.

Volgende probleem.

Onhandig gespte hij zijn patroongordels los en legde ze op een zonnige rots. Hij haalde de revolvers eruit, klapte de cilinders open en verwijderde de nutteloze patronen. Hij gooide ze weg. Een vogel streek neer bij de felle schittering van een ervan, pikte hem op met zijn snavel, liet hem weer vallen en vloog weg. De revolvers zelf moesten verzorgd worden, maar aangezien geen enkel vuurwapen in deze wereld, of welke andere wereld dan ook, zonder patronen meer dan een knuppel was, legde hij de patroongordels zelf over zijn dijen, voordat hij ook maar iets anders deed en ging zorgvuldig met zijn linkerhand over het leer.

Allebei waren ze vochtig van gesp en sluithaak, tot waar de riemen over zijn heupen zouden gaan, vanaf dat punt schenen ze droog te zijn. Zorgvuldig verwijderde hij één voor één de patronen uit de droge gedeelten van zijn riemen. Steeds weer probeerde zijn rechterhand dit werk te doen – stond erop te vergeten, ondanks de pijn, dat hij gehandicapt was – en hij merkte dat hij er telkens weer mee naar zijn knie ging, als een hond die te stom of te nukkig is om te gehoorzamen. In zijn gekmakende pijn kwam hij er een paar keer na aan toe hem een mep te geven.

Ik zie ernstige problemen in het verschiet, dacht hij weer.

Hij legde deze, hopelijk nog goede patronen op een hoopje dat ontmoedigend klein was. Twintig. Daarvan zouden er bijna zeker een paar ketsen. Op geen ervan kon hij vertrouwen. Hij verwijderde de rest en maakte een tweede hoopje. Zevenendertig.

Nou, je was toch al niet zwaar beladen, dacht hij, maar hij besefte het verschil tussen zevenenvijftig scherpe patronen en wat wel eens twintig zou kunnen zijn. Of tien. Of vijf. Of één. Of geen. Hij legde de twijfelachtige patronen op een tweede hoopje. Hij had zijn plunjezak nog. Dat was tenminste iets. Hij nam hem op schoot, en haalde toen langzaam zijn revolvers uit elkaar en

concentreerde zich op het schoonmaakritueel. Tegen de tijd dat hij klaar was, waren er twee uren verstreken en was zijn pijn zo intens, dat zijn hoofd ervan tolde. Bewust denken was moeilijk geworden. Hij wilde slapen. Hij had er van zijn leven nog niet zo hevig naar verlangd. Maar het pact met de plicht stond geen ver-zaken toe.

‘Cort,’ zei hij met een stem die hij niet kon herkennen, en lachte droog. Langzaam, langzaam, zette hij zijn revolvers weer in elkaar en laadde ze met de patronen waarvan hij aannam dat ze droog waren. Toen hij daarmee klaar was, pakte hij de revolver die voor zijn linkerhand was gemaakt, spande hem... en liet toen langzaam de haan weer zakken. Hij wilde het weten, ja. Wilde weten of er een bevredigende knal zou komen als hij de trekker overhaalde, of alleen maar weer zo’n nutteloze klik. Maar een klik zou niets zeggen, en een knal zou twintig alleen maar terugbrengen tot negentien... of negen... of drie... of geen. Hij scheurde nog een stuk van zijn overhemd, deed de andere patronen, die nat geworden waren, er in, en knoopte het dicht met zijn linkerhand en zijn tanden. Hij stopte ze in zijn plunjezak.

Slaap, eiste zijn lichaam. Slapen, je moet slapen, nu, voor het donker, je hebt niets meer over, je bent op ...

Hij kwam wankelend overeind en keek links en rechts over het verlaten strand. Het had de kleur van een onderbroek die al lang niet gewassen is, en was bezaaid met zeeschelpen die kleurloos waren. Hier en daar staken uit het grofkorrelige zand grote rotsen omhoog, en die waren bedekt met guano, de oude lagen de kleur van oude tanden, de versere klodders wit.

De vloedlijn werd gemarkeerd door drogend zeewier. Vlak bij die lijn kon hij stukken van zijn rechterlaars en zijn waterzakken zien liggen. Hij vond dat het bijna een wonder was dat de zakken niet door de hoge golven naar zee waren gespoeld. Langzaam lopend, licht hinkend, begaf de scherpschutter zich naar de plek waar ze lagen. Hij raapte er een op en schudde luisterend. De andere was leeg. Deze bevatte nog een beetje water. De meesten zouden het verschil niet hebben opgemerkt, maar de scherpschutter kende ze net zo goed uit elkaar, als de moeder van een identieke tweeling weet wie wie is. Hij had lang, heel lang met die waterzakken gereisd. Er klotste water in. Dat was mooi – een gift. Het gedrocht dat hem had aangevallen, of een van de andere, had deze zak, of

de andere, met één achteloze beet of haal van zijn schaar kunnen verscheuren, maar geen van hen had het gedaan en het tij had ze gespaard. Van het gedrocht zelf geen spoor, alhoewel zij beide ver boven de vloedlijn terecht waren gekomen. Misschien hadden andere roofdieren het gepakt, misschien had zijn eigen soort het een begrafenis op zee gegeven, zoals van de *Elefanten* – reusachtige dieren waarover hij had gehoord in kinderverhaaltjes – gezegd werd dat ze hun doden begroeven.

Hij bracht de waterzak omhoog met zijn linkerelleboog, nam een flinke teug, en voelde weer wat kracht in zich terugkeren. De rechterlaars was natuurlijk verruïneerd... maar toen zag hij een sprankje hoop. De voet zelf was intact – gehavend, maar intact – en misschien was het wel mogelijk om de andere bij te snijden, om iets te fabriceren dat een tijdje mee zou gaan...

Hij werd door duizeligheid overvallen. Hij verzette zich ertegen, maar zijn knieën begaven het en hij ging zitten, stom op zijn tong bijtend. *Je gaat niet van je stokkie*, zei hij bars tegen zichzelf. *Niet hier, waar vannacht weer zo'n beest terug kan komen om het werk af te maken*. Hij stond dus op en bond de lege zak om zijn middel, maar hij was nog maar twintig meter teruggelopen naar de plek waar hij zijn revolvers en plunjezak had achtergelaten, toen hij opnieuw viel, half buiten bewustzijn. Hij bleef een tijdje liggen, met één wang in het zand gedrukt, terwijl de rand van een zeeschelp zo diep in zijn wang drong dat hij bijna bloedde. Hij slaagde erin uit zijn waterzak te drinken, en toen kroop hij terug naar de plaats waar hij wakker was geworden. Twintig meter hoger op de helling stond een Yucca – het was een armetierig ding, maar hij zou in ieder geval wat schaduw geven.

Het leek Roland of die twintig meter twintig kilometer waren. Desondanks schoof hij wat er nog van zijn bezittingen over was moeizaam in die kleine poel van schaduw. Hij legde zich daar neer, met zijn hoofd in het gras, inmiddels al wegsuffend in wat slaap, bewusteloosheid of de dood zou kunnen worden. Hij keek naar de lucht en probeerde de tijd te schatten. Nog geen twaalf uur, maar uit het formaat van de schaduwplas waarin hij lag viel af te leiden dat het middaguur niet lang meer op zich zou laten wachten. Hij zette nog even zijn tanden op elkaar, draaide zijn arm en bracht hem tot vlak bij zijn ogen, en zocht naar de rode strepen die typerend zijn voor een infectie, voor een of ander ver-

gif dat langzaam maar zeker naar zijn binnenste oprukte. De palm van zijn rechterhand was dofrood. Geen best teken. *Afrukken doe ik links*, dacht hij, *dat is tenminste iets*.

Toen slokte de duisternis hem op, en de volgende zestien uur sliep hij, terwijl het geluid van de Westelijke Zee onophoudelijk in zijn dromende oren dreunde.

III

Toen de scherpschutter weer wakker werd, was de zee donker, maar in het oosten was er een flauw licht in de lucht. De ochtend naderde. Hij ging rechtop zitten, en werd bijna overspoeld door golven duizeligheid.

Hij boog zijn hoofd en wachtte.

Toen de duizeligheid over was, keek hij naar zijn hand. Hij was wel degelijk geïnfecteerd – een typerende rode zwelling die zich over de handpalm uitstrekte, tot aan de pols. Daar hield hij op, maar nu al kon hij het vage begin zien van andere rode strepen, die uiteindelijk tot in zijn hart zouden lopen en hem zouden doden. Hij was heet, koortsachtig.

Ik heb medicijnen nodig, dacht hij. *Maar er zijn hier geen medicijnen*. Was hij dan alleen maar zover gekomen om te sterven? Dat kon niet waar zijn. En als hij ondanks zijn vastberadenheid moest sterven, dan zou het op weg naar de Toren zijn.

Hoe buitengewoon ben je toch, scherpschutter! giehelde de man in het zwart in zijn hoofd. *Hoe onverzettelijk! Hoe romantisch in je stomme obsessie!*

‘Krijg de klere,’ kraste hij, en dronk. Ook niet veel water over. Er lag een hele zee voor hem, voor wat het waard was – water, overal water, maar geen druppel te drinken.

Deed er niet toe.

Hij gespte zijn patroongordels om, zette ze vast – dit was een proces dat zoveel tijd kostte, dat het eerste flauwe licht van de dageraad voor hij klaar was was aangezwollen tot de eigenlijke proloog van de nieuwe dag, – en toen probeerde hij op te staan. Hij was er niet van overtuigd dat hij het kon totdat het gelukt was.

Terwijl hij zich met zijn linkerhand aan de Yucca vasthield, viste hij met zijn rechterarm de niet helemaal lege waterzak op en sloeg hem over zijn schouder. Vervolgens zijn plunjezak. Toen hij zich oprichtte spoelde de duizeligheid weer over hem heen en boog hij zijn hoofd, wachtend, zichzelf dwingend.

De duizeligheid verdween.

Lopend met de zwaaiende, aarzelende passen van een man, zó dronken dat hij zich nog maar net staande kon houden, zocht de scherpschutter zich een weg naar het strand. Hij bleef staan en keek naar een zee die zo donker was als moerbeiwijn. Vervolgens haalde hij het laatste gedroogde vlees dat hij had uit zijn plunjezak. Hij at de helft en ditmaal accepteerden zowel zijn mond als zijn maag het iets gemakkelijker. Hij draaide zich om en at de andere helft, kijkend hoe de zon op kwam boven de bergen waar Jake was gestorven – zoals hij er eerst ogenschijnlijk bleef plakken aan de wrede en boomloze tanden van die pieken en er vervolgens bovenuit rees.

Roland hield zijn gezicht naar de zon gewend, sloot zijn ogen en glimlachte. Hij at de rest van het gedroogde vlees op.

Hij dacht: *Oké. Ik ben nu een man met twee vingers en één teen minder dan waar ik mee geboren ben; ik ben een scherpschutter met patronen die het misschien niet zullen doen; ik ben ziek aan het worden van de beet van een monster en ik heb geen medicijnen; ik heb voor een dag water, als ik geluk heb; misschien zal ik zo'n twintig kilometer kunnen lopen als ik me tot het uiterste inspan. Kortom, ik ben een man op de grens van alles.* Welke kant moest hij opgaan? Hij was uit het oosten gekomen, hij kon niet in westelijke richting zonder de vermogens van een heilige of een verlosser. Dus bleven het noorden en het zuiden over.

Naar het *noorden*.

Dat was het antwoord dat zijn hart hem ingaf. Er was geen twijfel mogelijk.

Naar het noorden.

De scherpschutter begon te lopen.

Hij liep drie uur. Twee keer viel hij, de tweede keer geloofde hij niet dat hij in staat zou zijn weer op te staan. Toen kwam er een golf op hem af, hij reikte ver genoeg om hem aan zijn revolvers te doen denken, en voordat hij het wist was hij overeind, op benen die beefden als rietjes. Hij dacht dat hij zo'n zeven kilometer had weten af te leggen in die drie uur. De zon was nu heet aan het worden, maar niet heet genoeg om reden te zijn voor de manier waarop zijn hoofd bonkte of voor het zweet dat over zijn gezicht stroomde; evenmin was de wind uit zee krachtig genoeg om reden te zijn voor die plotselinge rillingen die hem soms overvielen, hem kippenvel over zijn hele lichaam bezorgden en zijn tanden deden klapperen.

Koorts, scherpschutter, giechelde de man in het zwart. Wat je nog in je hebt is in de fik gezet.

De rode strepen van de bloedvergiftiging waren nu duidelijker. Ze waren van zijn pols omhooggetrokken tot halverwege zijn elleboog. Hij liep nog anderhalve kilometer en dronk zijn waterzak leeg. Het landschap was eentonig en onprettig. De zee rechts van hem, de bergen links van hem, het grijze, met schelpen bezaaide zand onder de voeten van zijn afgesneden laarzen. De golven spoelden af en aan. Hij zocht naar kreeftachtige monsters maar zag er geen. Hij liep vanuit niets naar niets, een man uit een andere tijd die – zo leek het – de grens van een zinloos einde had bereikt.

Kort voor het middaguur viel hij weer en hij wist dat hij niet overeind zou kunnen komen. Dit was dus de plaats, hier. Dit was ten slotte het einde.

Op zijn handen en knieën, hief hij zijn hoofd op als een versufte bokser... en een eind verderop, misschien anderhalve kilometer, misschien vijf (het was moeilijk afstanden te schatten in de onveranderlijke uitgestrektheid van het strand, met in zijn lijf een koorts aan het werk, die zijn ogen deed pulseren), zag hij iets nieuws. Iets wat rechtop op het strand stond.

Wat was het?

(drie)

Deed er niet toe.

(drie is het nummer van je lot)

De scherpschutter slaagde erin weer overeind te komen. Schor zei hij iets, een soort smeekbede die alleen door de rondcirkelende zeevogels werd gehoord (*en wat zouden ze graag mijn ogen uit mijn hoofd vreten*, dacht hij, *wat zouden ze blij zijn met zo'n smakelijk hapje*) en liep verder, een spoor achterlatend dat uit rare lussen en slingers bestond. Hij hield zijn ogen gericht op wat het ook was dat daar verderop op het strand stond. Toen zijn haar in zijn ogen viel, veegde hij het opzij. Hij scheen niet dichterbij te komen. De zon bereikte haar hoogste punt aan de hemel, waar ze veel te lang leek te blijven. Roland verbeelde zich dat hij weer in de woestijn was, ergens tussen de hut van de laatste woestijnbewoner

(muzikaal eten hoe meer je eet hoe harder de scheten)

en de halteplaats waar de jongen

(jouw Isaak)

zijn komst had afgewacht.

Zijn knieën knikten, strekten zich, knikten, strekten zich weer. Toen zijn haar opnieuw in zijn ogen viel deed hij geen moeite het weg te vegen, had hij de kracht niet het weg te vegen. Hij keek naar het voorwerp, dat nu een smalle schaduw in de richting van de bergen wierp, en bleef lopen.

Hij kon het nu onderscheiden, koorts of geen koorts. Het was een deur.

Minder dan een halve kilometer er vandaan knikten Rolands knieën opnieuw en ditmaal was hij niet in staat zijn benen te strekken. Hij viel, zijn rechterhand sleepte over ruw zand en schelpen, de stompjes van zijn vingers gilden het uit toen de verse korstjes eraf werden geschuurd. De stompjes begonnen weer te bloeden. Dus kroop hij. Hij kroop met het regelmatige aanstormen, bulderen en terugtrekken van de Westelijke Zee in zijn oren. Hij gebruikte zijn ellebogen en knieën, voren in het zand ploegend boven de slinger van vuilgroen wier, dat de vloedlijn markeerde. Hij nam aan dat het nog steeds waaide – dat moest wel, want er bleven vlagen van kou door zijn lichaam striemen – maar het enige dat hij kon horen waren de gure windstoten die zijn eigen longen veroorzaakten.

De deur kwam dichterbij. Steeds dichterbij.

Ten slotte, rond drie uur, op die lange, waanzinnige dag, terwijl

zijn schaduw, links van hem, lang begon te worden, was hij er. Hij ging op zijn hurken zitten en nam de deur vermoeid op.

Hij was twee meter hoog en bleek gemaakt van massief ijzerhout, hoewel de dichtstbijzijnde ijzerhoutboom duizend kilometer of meer daar vandaan moest groeien. De deurknop zag eruit alsof hij van goud was gemaakt, en hij was versierd met filigraanwerk waarvan de scherpschutter het patroon uiteindelijk herkende; het was de grijnzende kop van de baviaan.

Er zat geen sleutelgat in de deurknop, erboven, of eronder.

De deur had scharnieren, maar die zaten nergens aan vast – *althans, zo lijkt het*, dacht de scherpschutter. *Dit is een mysterie, een allerschitterendst mysterie, maar doet het er werkelijk iets toe? Je bent stervende. Je eigen mysterie – het enige dat er voor elke man of vrouw uiteindelijk werkelijk toe doet – is nabij.*

Toch scheen het er wel toe te doen.

Deze deur. Deze deur waar geen deur zou moeten zijn. Hij stond daar gewoon op het grijze strand, zes meter boven de vloedlijn, schijnbaar net zo eeuwig als de zee zelf, met de schuine schaduw van zijn dikte naar het oosten, terwijl de zon naar het westen daalde.

In zwarte letters, op éénderde van boven, geschreven in de Hoge Taal, stonden er twee woorden op:

DE GEVANGENE

Een demon heeft hem geteisterd. De naam van de demon is HERO Ī – NE. De scherpschutter kon een laag, dreunend geluid horen. Eerst dacht hij dat het de wind moest zijn, of een geluid in zijn eigen koortsige hoofd, maar hij raakte er meer en meer van overtuigd dat het geluid het geluid van motoren was... en dat het van achter de deur kwam. *Doe hem toch open. Hij zit niet op slot. Je weet dat hij niet op slot zit.* In plaats daarvan kwam hij onelegant overeind en liep om de deur heen naar de andere kant.

Er was geen andere kant.

Alleen het donkergrijze strand, steeds verder en verder. Alleen de golven, de schelpen, de vloedlijn, zijn eigen sporen – afdrukken van zijn laarzen en gaten die gemaakt waren door zijn ellebogen. Hij keek nog eens en zijn ogen werden iets groter. De deur was er niet, maar de schaduw ervan wel.

Hij begon zijn rechterhand uit te steken – o, die leerde zo traag zijn nieuwe plaats in wat er van zijn leven nog restte – liet hem zakken, en hij deed in plaats daarvan zijn linker omhoog. Hij tastte, zoekend naar weerstand.

Als ik iets voel, klop ik op niets, dacht de scherpschutter. *Dat zou iets interessants zijn om te doen, voordat je dood gaat!*

Zijn hand vond alleen maar lucht voorbij de plaats waar de deur – ook al was hij onzichtbaar – had moeten zijn.

Niets om op te kloppen.

En het geluid van motoren – als het dat echt was geweest – was verdwenen. Nu was er alleen maar de wind, de golven en het ake-
lige zoemen in zijn hoofd.

De scherpschutter liep langzaam terug naar de andere kant van wat er niet was, hij begon al te denken dat het om te beginnen al een hallucinatie was geweest, een...

Hij stopte.

Het ene moment had hij naar het westen gekeken, een onbelemmerd uitzicht op een grijze, rollende golf, en toen werd zijn uitzicht belemmerd door de dikte van de deur. Hij kon de slotplaat ervan, die er ook uitzag als van goud met de lip, die eruit stak als een stompe, metalen tong zien zitten. Roland bewoog zijn hoofd een centimeter naar het noorden, en de deur was weg. Bewoog het terug en de deur was er weer. Hij kwam niet *te voorschijn*, hij was er gewoon.

Hij liep er helemaal omheen en bleef heen en weer zwaaiend voor de deur staan. Hij kon er aan de zeezijde omheen lopen, maar hij was ervan overtuigd dat hetzelfde zou gebeuren, alleen zou hij deze keer vallen.

Ik vraag me af of ik erdoor zou kunnen van de niets-kant.

O, je kon je van alles afvragen, maar de waarheid was simpel; hier stond die deur, in zijn eentje op een eindeloze strook strand, en dat was óf om hem open te doen óf om hem dicht te laten.

De scherpschutter bedacht met vage humor dat hij misschien wel niet zo snel aan het sterven was als hij dacht. Als dat wel het geval was geweest, zou hij dan zó bang zijn als nu?

Hij stak zijn linkerhand uit en greep de deurknop. Noch de dodelijke kou van het metaal, noch de fijne, felle hitte van de runen die erin gegraveerd waren, verbaasde hem.

Hij draaide de knop om. De deur ging naar hem toe open, toen

hij trok.

Wat hij ook allemaal had kunnen verwachten, dit niet.

De scherpschutter keek, verstijfde, slaakte de eerste kreet van afgrijzen van zijn volwassen leven, en knalde de deur dicht. Er was niets waar hij hem in dicht kon knallen, maar even zo goed knalde hij dicht, zodat de zeevogels krijsend opvlogen van de rotsen waar ze hadden gezeten om hem gade te slaan.

V

Wat hij had gezien was de aarde vanaf een enorme, onmogelijke hoogte – kilometers hoog, leek het wel. Hij had de schaduwen van wolken op die aarde zien liggen, eroverheen drijvend als dromen. Hij had gezien wat een adelaar zou kunnen zien als je driemaal zo hoog kon vliegen als een adelaar dat kan.

Door een dergelijke deur stappen betekende schreeuwend vallen, misschien wel minuten lang, en aan je eind komen door jezelf diep in de aarde te boren.

Nee, je hebt meer gezien.

Hij dacht erover na, terwijl hij stom in het zand voor de gesloten deur zat met zijn gewonde hand in zijn schoot. De eerste vage sporen waren nu boven zijn elleboog verschenen. De infectie zou maar al te gauw zijn hart bereiken, daar bestond geen twijfel aan. Het was de stem van Cort in zijn hoofd.

Luister naar me, wormen. Luister voor jullie leven, want dat zou het op een dag wel eens kunnen betekenen. Je ziet nooit alles wat je ziet. Een van de dingen waarvoor ze jullie naar mij toe sturen is om jullie te laten zien wat je niet ziet in wat je ziet – wat je niet ziet wanneer je bang bent, of aan het vechten bent, of op de vlucht, of aan het neuken. Geen mens ziet alles wat hij ziet, maar voordat jullie scherpschutters zijn – dat wil zeggen, diegenen onder jullie die niet naar het westen zullen gaan – zullen jullie met een vluchtige blik meer zien dan sommige mensen in een heel leven zien. En sommige dingen die jullie niet met die vluchtige blik zien, zullen jullie achteraf zien, voor het oog van het geheugen – dat wil zeggen, als je lang genoeg leeft om het je te herinneren. Om-

dat het verschil tussen zien en niet zien het verschil tussen leven en dood kan zijn.

Hij had de aarde vanaf die enorme hoogte gezien (en het was op de een of andere manier duizelingwekkender en meer vertekenend geweest dan het evolutievisioen dat hij had gehad, kort voor het eind van zijn samenzijn met de man in het zwart, omdat wat hij door de deur had gezien geen visioen was geweest, en het beetje oplettendheid dat hij nog over had, had het feit geregistreerd dat het land dat hij zag noch woestijn, noch zee was, maar het een of andere groene land, ongelooflijk weelderig, met dicht bij elkaar gelegen watertjes die hem aan een moeras deden denken, maar...

Het beetje oplettendheid dat je nog overhad, bouwde de stem van Cort hem woest na. Je hebt meer gezien!

Ja.

Hij had wit gezien. Witte randen.

Bravo, Roland! riep Cort in zijn geest uit, en het kwam Roland voor dat hij de mep van die harde, vereelde hand voelde. Hij kromp ineem. Hij had door een raam gekeken.

De scherpschutter stond met moeite op, stak zijn hand uit, voelde kou en brandende lijnen van fijne hitte tegen zijn handpalm. Hij deed de deur voor de tweede keer open.

VI

Het beeld dat hij had verwacht – het beeld van de aarde gezien vanaf een afschuwelijke, onvoorstelbare hoogte – was weg. Hij keek naar woorden die hij niet begreep. Hij begreep ze *bijna*; het was alsof de Hoge Letters waren vervormd...

Boven de woorden stond een afbeelding van een voertuig zonder paard, een automobiel van het soort dat vermoedelijk de wereld had bevolkt, voordat die verderging. Ineens dacht hij aan de dingen die Jake had gezegd, op de halteplaats, toen de scherpschutter hem had gehypnotiseerd.

Dit paardloze voertuig met een lachende vrouw in bontstola ernaast, zou zo'n ding kunnen zijn waardoor Jake was overreden

in die vreemde, andere wereld.

Dit is die andere wereld, dacht de scherpschutter. Plotseling dat beeld...

Het veranderde niet, het *bewoog*. De scherpschutter wankelde op zijn benen, voelde iets van hoogtevrees en misselijkheid. De woorden en de afbeelding gingen omlaag en nu zag hij een gangpad met een dubbele rij stoelen aan de andere kant. Een paar waren er leeg, maar in de meeste zaten mannen, mannen in vreemde kleren. Hij nam aan dat het kostuums waren, maar zulke als deze had hij nooit eerder gezien. Evenzo konden de dingen die ze om hun hals hadden stropdassen of sjaaltjes zijn, maar ook zulke als deze had hij nog nooit gezien. En voor zover hij kon zien, was geen van hen gewapend – hij zag niet één dolk of zwaard, laat staan een revolver. Wat voor makke schapen waren dit? Sommigen lazen papieren bedekt met woordjes – woordjes die hier en daar onderbroken werden door plaatjes – terwijl anderen op papier schreven met pennen van een soort dat de scherpschutter nog nooit had gezien. Maar de pennen deden hem weinig. Het was het *papier*. Hij leefde in een wereld waar papier en goud ruwweg evenveel waard waren. Hij had van zijn leven nog niet zoveel papier gezien. Op ditzelfde moment scheurde een van de mannen een vel uit het gele blok dat op zijn schoot lag en verfrommelde het tot een prop, hoewel hij alleen maar op de bovenste helft van de ene kant had geschreven en op de andere kant helemaal niet. De scherpschutter was niet zo ziek, dat hij geen vlaag van afschuw en woede voelde om een dergelijke, onnatuurlijke verkwisting. Achter de mannen was een gebogen muur en een rij ramen. Een paar daarvan waren gesloten met een soort luiken, maar door andere kon hij de blauwe lucht zien.

Nu verscheen er een vrouw in de deuropening, een vrouw die iets droeg wat op een uniform leek, maar niet van een soort dat Roland ooit had gezien. Het was helder rood, en het bestond gedeeltelijk uit een *broek*. Hij kon de plaats zien waar haar benen haar kruis werden. Dit leek in niets op wat hij ooit had gezien bij een vrouw die niet ontkleed was.

Ze kwam zo dicht bij de deur dat Roland dacht dat ze erdoor zou komen, en hij wankelde een stap achteruit, gelukkig zonder te vallen. Ze keek hem aan met de getrainde bezorgdheid van een vrouw die iemand dient en tegelijkertijd voor niemand het hoofd

buigt. Dit interesseerde de scherpschutter niet. Wat hem wel interesseerde was dat haar uitdrukking geen moment veranderde. Het was niet zoals je verwachtte dat een vrouw – wie dan ook, wat dat betreft – zou kijken naar een smerige, heen en weer zwaaiende, uitgeputte vent met kruiselings om zijn heupen gehangen revolvers, een vod, doorweekt van bloed om zijn rechterhand gewikkeld, en in een broek die eruitzag alsof hij met een soort cirkelzaag was bewerkt.

‘Zoudt u...’ vroeg de vrouw in het rood. Er volgde meer, maar de scherpschutter begreep niet precies wat het betekende. Eten of drinken, dacht hij. De rode stof – het was geen katoen. Zijde? Het leek een beetje op zijde, maar..

‘Gin,’ antwoordde een stem, en dat begreep de scherpschutter. Ineens begreep hij veel meer.

Het was geen deur. Het waren *ogen*.

Krankzinnig als het mocht lijken, hij keek naar een deel van een wagen die door de lucht vloog. Hij keek door de ogen van iemand anders. *Van wie?*

Maar hij wist het al. Hij keek door de ogen van de gevangene.